

ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ
Београд, Коче Поповића 9/III
Број: 03-1693
Датум: 18.07.2023

У складу са Одлуком Министарства културе број 642-01-15/2023-05 од 03.04.2023. године, дана 05. априла 2023. године расписан је и у дневном листу Вечерње новости објављен Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2023. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом.

Рок за доставу пријава био је 19. мај 2023. године.

Конкурсна комисија по јавном конкурс у категорији: Суфинансирање производње студентских завршних филмова, именована Одлуком Управног одбора Филмског центра Србије број УО 03-1222 од 24.05.2023. године у саставу: Ненад Дукић, председник Комисије, Марко Крстић, Богдан Петковић, Милош Видовић и Петар Јаконић чланови, донела је дана 29. јуна 2023. године предлог по:

Конкурсу за суфинансирање производње домаћих дугометражних филмова са националном темом

На првом састанку Комисије, одржаном дана 31. маја 2023, за председника Комисије изабран је Ненад Дукић, и договорен је начин рада комисије и динамика одржавања састанака.

Одлучено је да до наредног састанка сви чланови комисије прочитају комплетну документацију свих пријављених пројеката (16), након чега ће на другом састанку Комисије заједнички разговарати о свим пројектима.

На другом састанку Комисије одржаном 13. јуна 2023. године, констатовано је да су све пријаве на конкурс пристигле благовремено.

Након што су сви чланови прочитали и размотрили комплетну конкурсну документацију свих пријављених пројеката, уследила детаљна анализа свих пријављених пројеката у складу са Законом о кинематографији и Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе.

Након детаљне анализе свих пријављених пројеката, Комисија је заједничким путем сачинила ужу листу пројеката, а у циљу разјашњења одређених недоумица, одлучила је да на разговор позове ауторе тј. сценаристе, редитеље и продуценте пројеката који су се нашли на истој.

На трећем састанку, одржаном 16. јуна 2023. године, су разговори са ауторима пројеката који су позвани на разговор у складу са претходним договором Комисије.

На четвртм састанку Комисије, одржаном 29. јуна 2023. године, чланови Комисије су поново дебатовали и заједнички прошли кроз пројекте који су се нашли на ужој листи, након чега су приступили финалном усаглашавању ставова, те су заједничким путем донели Предлог пројеката за финансијску подршку коју чине један (1) документарни и два (2) играна филма:

РУКА ПРАВДЕ

Сценариста: Небојша Пајкић

Редитељ: Небојша Пајкић

Продуцентска кућа: TRACKTOR PRODUCTION

Предложени износ: 26.000.000 РСД

Потрага за Антом Павелићем и околности под којим је на њега извршен атентат, била је и биће једна од оних релеватнтних и интригантних тема које се односе на потраге за преосталим "ходајућим злом" по завршетку Другог светског рата.

Сценарио овог пројекта тако је конципиран да овој тематици прилази на комплексан и вишеслојан начин. Он прати судбину официра војске краљевине Југославије Благоја Јововића који после слома земље одлази у партизане, потом у четнике да би у Италији добио информације о томе где се Павелић налази, како би у Аргентини испланирао и извршио атентат.

Сценарио, који је конструисан као органски омнибус, одражава сву комплексност лика Благоја Јововића и, с друге стране, комплексност догађаја у ратној и поратној Југославији.

Комисија је уприличила разговор са аутором пројекта на којем је он убедљиво и аргументовано образложио своју редитељску концепцију. Отуда, комисија је једногласно одлучила да предложи Филмском центру Србије да финансијски подржи овај пројекат.

ЛИНИЈА

Сценариста: Драгољуб Елчић

Редитељ: Драгољуб Елчић

Продуцентска кућа: RAMONDA PRODUCTION

Предложени износ 25.000.000 РСД

Филмски пројекат "Линија" се бави добровољним доласком Др Миодрага Лазића на прву борбену линију ратом захваћеног Сарајева, тачније на Грбавицу и формирањем ратне болнице фактички на првој линији фронта.

Узевши у обзир да је Др Миодраг Лазић био историјска личност, аутор овог пројекта Драгољуб Елчић је сценарио филма развијао по мотивима књиге "Дневник ратног хирурга" коју је чувени хирург написао.

Ово је један ратни филм чија основна драмска конструкција представља јунака који се у суштини бори за живот у немилосрдном ратном окружењу, а опште је познато да је сарајевско ратиште било једно од најкрвавијих и најбруталнијих током сукоба који су дешавали по распаду СФРЈ. Једна од битних догађаја везаних за сарајевско ратиште које овај филмски пројекат обрађује је егзодус сарајевских Срба после потписивања дејтонског споразума.

Најснажнији део овог филмског пројекта представља приказ егзодуса више од 130 000 сарајевских Срба који по потписивању мира одлучују да се иселе из својих домова које су током 4 ратне године упорно бранили, носећи са собом сву своју покретну имовину са земним остацима својих предака. Од почетка сукоба на просторима бивше Југославије, Сарајево и уопште сарајевско ратиште је и у медијском и да кажемо кинематографском смислу приказивано на један једностран начин у оквиру кога су Срби представљани као зликовци, на један историсјки такорећи искривљен начин.

Филм "Линија" нам показује један други угао гледања, кроз визуру ратног хирурга који се свакодневно бори за животе свих својих пацијената, без обзира на њихову униформу или верску припадност, при томе уз коришћење документарног материјала даје фактографски утисак реалне ситуације и аутентичности историјских околности догађаја са којима се боравак Др Мидрага Лазића на Грбавици преплиће.

Редитељска експликација је јасна и прецизна и нарочито је добро елаборирано третирање и комбиновање већ постојећег документарног материјала који прати ратна дешавања, активности Др Лазића, егзодус...

Јако је интересантан реконструктивни стил, исте позиције камере, асоцијативни прелаз са архивских на снимљене кадрове, монтажа документарног и квази документарног материјала. Финансијски план и буџет су постављени реално и прецизно.

ДЕЧАНСКИ КЉУЧ

Редитељ: Милутин Петровић

Продуцентска кућа: ХАТАРИ БЕОГРАД

Предложени износ: 9.000.000 РСД

Историја манастира Дечани у доброј мери је и историја Србије. Борба за опстанак манастира јесте и борба како средњевековне тако и модерне Србије. Аутор на добар начин концентрише пажњу на две кључне кризе манастира: ону из 18. века као последицу сеобе Срба и ону у контексту ратова 90-тих.

Планирајући да користи различите врсте документарног материјала, ауторова намера је да филм води тако да из више углова, преко историјата Дечана, представи слику динамичне историје Косова и Метохије. Из разговора са аутором, комисија је стекла утисак да ће током реализације бити на делу редитељски поступак који на оригиналан, динамичан и занимљив начин користи и уобличава документарни материјал. Из тих разлога, комисија је једногласно одлучила да предложи Управном одбору Филмског центра Србије да финансијски подржи продукцију овог пројекта.

ПРОЈЕКТИ КОЈИ СЕ НЕ ПРЕДЛАЖУ ЗА ПОДРШКУ:

ДЕСПОТ СТЕФАН

Редитељ: Зоран Лисинац

Продуцентска кућа: VLADIMIR LISINAC PRODUCTIONS

Пројекат ДЕСПОТ СТЕФАН, конципиран је као биографски филм о српском средњевековном владару Стефану Лазаревићу према сценарију Владимира Лисинца.

Владимир Лисинац, као сценариста и продуцент пројекта најављује га као причу о "српском Кнежевићу који је приморан да се потчини осмаској владавини у борби за своју судбину да влада слободном Србијом".

Редитељ Зоран Лисинац, у својој експликации приложеној у документацији, најављује причу о животу „епског хероја који се од ране младости па кроз средње године до самог краја живота сусреће са изазовима и раскршћима који ће дефинисати не само њега као лика већ и судбину и карактер његовог народа народа у вековима који ће уследити“.

Оно што је на основу приложене документације установила комисије је да је неопходан рад на сценарију у два правца. Један је редукција јер у садашњем стању сценарија, габарити завршног дела су ближи ТВ серији него филму.

Такође, комисија је мишљења да се карактер дијалога мора приближити времену у коме се радња филма дешава. Пример: на страни 10 приложеног сценарија, у ситуацији разговора између Милице Хребелјановић и Вука Бранковића користе се синтагме које су ближе обрасцима рецитала посвећених годишњицама великих догађаја него филмском штиву. Између осталог Вук Бранковић каже: „... Неке од нас је требало поштедети од Господа и допустити нам да се боримо за овај народ... Да се боримо против Турака и после косовског пораза... Да га бранимо и чувамо и после кнеза Лазара без одбране без свог Кнеза Лазара и свих синова Србије који су крварили и овековечили себе као светиње овог напаћеног народа.“

Синтагма „напаћен српски народ“ ближа је обрасцу патоса за пригодних рецитала, него једном филмском приказу. Таква „стилска доследност“ у писању дијалога за овај пројекат девалвира га и удаљава од амбиције да буде „епски“ филм.

БИЛО ЈЕДНОМ НА ИСТОКУ

Редитељ: Срђан Драгојевић

Продуцентска кућа: ДЕЛИРИУМ

Тема овог филма (сценарија) односи се на све оне феномене, дилеме, веровања, заблуде, отворена питања, дакле на све оно што се, у већој или мањој мери, односи на све земље, на сва друштва која су у транзицији из комунизма у либерални капитализам.

Како би указао на то да то није само питање жеље или декларативне одлуке већ да је за то неопходна промена свести људи, аутор је своје ликове и линије по којима се одвија радња филма, обојио са пуно ироније, самоироније и сарказма. Користећи тај поступак, често није успевао да избегне клишетизирани ситуације али, ипак, главни протагонисти – бивши комунистички диктатор и државни тужилац – јесу врло добро испрофилисани ликови и њихов дуализам твори добар драмски набој. Већина чланова комисије били су мишљења да овај пројекат тематски не припада конкурс филмова са националном темом, па, отуда, комисија га не препоручује за суфинансирање.

8 МИНУТА И 15 СЕКУНДИ

Редитељ: Ђорђе Станимировић

Продуцентска кућа: АТОС ФИЛМ

Историја Југословенске, а сада и Српске кинематографије сигурно се недовољно бавила ликом и делеом великог Николе Тесле. Околности које су пратиле његову личну и стваралачку судбину, интригантан живот једног посвећеника јесу и треба да буду инспирација за будуће генерације уметника уопште па и филмских стваралаца.

Овај сценарио свакако занимљиво урађен у СФ жанру више изгледа као предложак за неку добру серију по угледу на најновију светску продукцију која тематски и визуелно третира нове технологије (коришћење ДНК, QR кодови, скенирање мрежњаче и сл.) Сматрамо да сценарио који третира измишљене околности догађаја око једног од Теслиних проналаска и нестанка девет особа) недовољно убедљиво кроз причу о младом научном и брачном пару Милице и Угљеши Филиповић говори о нама, нашим идејама, стремљењима.

Већина чланова комисије били су мишљења да овај пројекат тематски не припада конкурс филмова са националном темом, те га комисија не препоручује за суфинансирање.

СЛИКАР СВЕТЛОСТИ

Редитељ: Гвозден Ђурић

Продуцентска кућа: LEGAT PRODUCTION

Пројекат СЛИКАР СВЕТЛОСТИ, је као ауторски пројекат сценаристе и редитеља Гвоздена Ђурића, биопис о Сави Шумановићу, сликару из Шида кога су убили усташе у августу 1942. године.

Сценарио за пројекат држи се историјских чињеница из живота Саве Шумановића у првој половини XX века, његово школовање као сликара у Загребу и Паризу. Сценарио врло ефикасно и вешто прати Савин развој као сликара, његове душевне борбе и трауматични стваралачки процес кроз који он пролази радећи сваку своју слику.

У експликацији аутор најављује да “суштина филма “Сликари светлости” се на основном нивоу нарације крије у обликовању специфичног комада времена (оног између два Светска рата) из којег ћемо искључивати само вишкове (којих објективно нема превише). Поред тога, трагична судбина Саве Шумановића у контексту суровости времена којем је припадао, али сагледавана и из позиције времена из којег га ми данас тумачимо ће нам послужити као класична студија случаја страдања једног уметника.”

Несумњиво добро упакован пројекат, замишљен као камерни пројекат са минималистичким стилским амбицијама. Позитивно мишљење комисије нарушио је утисак пропуштене прилике у тексту, а није најављено у писменој и усменој експликацији, да се душевна нестабилност Саве Шумановића драматуршки више нагласи у драми кроз коју пролази Сава у свом стваралаштву. Такође, комисија је мишљења да би детаљнији опис настанка и развоја једног тоталитарног режима који је убио Саву, допринео унапређењу експресивности амбијента у коме је Сава живео и трагично изгубио живот и продубила обликовање времена о коме аутор говори у експликацији и унапредило пројекат приближавајући га узорима које помиње.

Количина средстава која је стављена комисији на располагање, нажалост није оставила простор да подржи и овај пројекат.

БУЕНОС АИРЕС 57

Редитељ: Александар Радуловић

Продуцентска кућа: VISIONTEAM

Судбина многобројних актера политичке и војне сцене са простора бивше нам земље Краљевине Југославије после Другог светског рата је невероватна, занимљива, трагична а самим тим и филмична. “Подвиг” црногорца-србина Благоја Јововића и атентат на Анту Павелића, вођу усташког (фашистичког покрета) и једног од највећих зликоваца у поменутом рату и околности под којима је на њега извршен атентат, била је и биће интригантна тема за ствараоце у уметности које се односе на доказивање истине, достизање правде, портаге за злочинцима, жал за жртвама.

И поред интересантно урађеног сценарија, добро обрађених историографских момената, жанровске профилисаности, комисија је после разговора са појединим ствараоцима-учесницима конкурса од два пријављена филма са темом о тадашњим политичким околностима код нас и у свету, животу и личним стремљењима Благоја Јововића и самом херојском чину атентата на Анту Павелића одлучила да ипак финансијски не подржи овај пројекат.

ПОВРАТАК МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

Редитељ: Данило Бећковић

Продуцентска кућа: МАЛИ БУДО

Сценарио "Повратак Милоша Црњанског" се бави као што и сам наслов каже повратком једног од наших највећих писаца у своју отаџбину 1965. године.

Аутор основну драмску конструкцију гради на линији параноичног односа Милоша Црњанског према Александру Ранковићу тадашњем шефу тајне полиције и фактички другом човеку државе.

Током догађаја везаних за брионски пленум и обрачуна тадашњег врха државе са Александром Ранковићем аутор конструише ситуацију и на један вештачки начин се поиграва, да не кажемо карикира однос Ранковића према доласку великог писца као један од аргумента за његову политичку ликвидацију.

Начин на који се третира њихов однос представља неку врсту комедије апсурда и по мишљењу комисије по стилској одредници третирања једне историјске теме не одговара националном конкурс.

Редитељска експликација је доста штура и базира се на стилској референци браће Коен за филм *Burn after reading*.

План финансирања указује да још ниједна средства нису прикупљена за овај пројекат, а продуцентска експликација је написана на нивоу предпоставки без конкретног и реалног плана.

МОЈ СИН МАЈОР ТЕПАВАЦ

Редитељ: Сретен Јовановић

Продуцентска кућа: ЈЕЛЕНА МИЉУШ ПР

Многобројни су хероји из српске далеке и блиске историје који завређују пажњу аутора који раде у свету филмске уметности, хероји чије су судбине недовољно познате и који заслужују да њихове животне сторије буду предмет филмског уобличавања. Један од њих је засигурно и мајор Небојша Тепевац.

Преко приче о његовој дементној мајци и њеним сећањима на сина, сценарио (ре)конструише кључне моменте мајорове животне сторије. То је добар и, са становишта нарације, релевантан приступ који је солидно и консеквентно спроведен. Ипак, и поред тога, радња филма одвија се праволинијски и недовољно филмски узбудљиво и значајно.

Овај пројекат, својим квалитетом не улази у ред бољих пројеката који су конкурисали, те је Комисија одлучила да га финансијски не подржи.

НАСЛЕДСТВО

Редитељ: Гојко Деспотовић

Продуцентска кућа: UP&UP

Тема српских добровољаца кроз ратну историју нашег народа је вечита инспирација многим уметницима па и филмским ствараоцима.

Сценарио кроз три временска плана прича занимљиву причу о животу, стремљењима, различитим амбицијама нашег човека кроз бурну историју XX века прожету ратним вихорима и страдањима. Јака национална осећања припадности српском народу и вечита жеља за помоћ угроженој браћи, сталне миграције (добровољне-економске) и присилне услед ратних дешавања; носталгија за родним крајем, учешће у ослободилачким ратовима, судбине јунака које се понављају и преплићу дају добру драмску основу овом сценарију. Судбине јунака на личном плану (жена, невиђени син, братска љубав, безусловна и из интереса, њихови карактери) интересантно су проткане кроз општу причу. Комисија је мишљења да треба још радити на развоју сценарија и свакако поново конкурисати на следећем конкурс.

78 ДАНА

Редитељ: Ивица Видановић

Продуцентска кућа: CINNERENT

Документарни пројекат 78 ДАНА је дугометражни филм у коме српски спортисти сведоче о временима НАТО бомбардовања, док су они били ангажовани у спортским клубовима земаља које су бомбардовале СРЈ 1999. године.

Аутори пројекта, писац Александар Милетић и режисер Ивица Видановић описују га као сусрет са спортистима на местима у којима су боравили у време агресије где би у реконструисаним ситуацијама препричавали свој ангажман у покушају пробијања медијске блокаде.

Најављују се разговори са Владом Дивцем, Жељком Обрадовићем, Вањом Грбићем, Дејаном Станковићем, Душаном Ивковићем, Дејаном Бодирогом, Жарком Паспаљем, Радомиром Антићем, Александром Ђорђевићем, Предрагом Мијатовићем, Дејаном Савићем, који су у то време боравили на територији НАТО држава које су напаале СРЈ.

Иако је линија између документарног филма и тв документарца танка у дискутабилна, на крају крајева и небитна, због количине најављеног коришћења тв материјала из периода НАТО агресије, стиче се утисак рециклирања већ виђеног.

Комисија није препознала довољан квалитет у елаборату да би подржала пројекат.

ПИСМО

Редитељ: Стојан Стојчић

Продуцентска кућа: PELINI PRODUCTION

Тематика филма *Писмо* је прича о настанку модерне српске азбуке и о одрастању њеног творца Вука Стефановића Караџића. Тема којој дефинитивно јесте место на националном конкурс.

Основна драматуршка конструкција је романсиран однос главног јунака Вука Стефановића Караџића и његове прве љубави Руже. Комисија сматра да је овакав приступ доста наивно и претерано романсирано написан и да стилски не одговара савременим тендецијама филмског израза.

Такође се да приметити да у аутор није променио ништа у сценарију у односу на прошлу годину и да није усвојио ни једну сугестију прошлогодишње комисије која се односила на сценаристичку грађу овог пројекта, тачније није дефинисан угао причања приче.

Из редитељске експликације се осим расправе са одлуком прошлогодишње комисије једноставно не види никаква редитељска концепција која би на било какав начин могла да прикаже стилску одредницу и редитељев начин третирања приложеног сценарија.

Узевши у обзир да је пројекат о целокупном животу Вука Стефановића Караџића већ урађен од стране РТС-а у режији Ђорђа Кадијевића, комисија на овом конкурс доноси одлуку да не подржи пројекат "Писмо".

КАД ПАДНЕ НОЋ – БАЛАДА О НЕВИДЉИВИМА

Редитељ: Ивица Видановић

Продуцентска кућа: CINNERENT

Тематски оквир овог пројекта је неоспорно респектабилан и на трагу онога што би требало да буде квалитетан филм са националном темом. Базиран на истинитим догађајима дугометражни играни филм *КАД ПАДНЕ НОЋ – БАЛАДА О НЕВИДЉИВИМА* говори о страдању невиних српских цивилних жртвама у Другом светском рату.

Постављен као трагична историјска драма са мозаичном структуром ликова и поетичним односом према њиховим судбинама, овај пројекат који потписује све присутнији и запаженији Ивица Видановић има огроман потенцијал да буде један од филмова који су потребни и српској и међународној публици, с тим што мора да рачуна да појачани натурализам, чак и кад је оправдан и мотивисан, понекад треба избећи како би, у крајњој тачки, осећај емпатије и искреног сажаљења био доминантнији од осећаја мучнине и бесмисла људског понижавања.

Комисија је са посебном наклоношћу проматрала овај пројекат, али сматра да га ове године не треба финансијски подржати, уз жељу и препоруку да се пријави следеће године.

ЈАЊИЧАР

Редитељи: Зоран Петровић, Зорица Богичевић

Продуцентска кућа: КРУГ 3

Сама тема овог пројекта је несумњиво значајна, имајући у виду да период под Османском империјом има важно место у српској кинематографији и да сваке године на овај конкурс стигне приличан број пријава.

Смештена у 15. век ова историјска драма са елементима трилера обрађује једну од најнеуралгичнијих тема српске историје „данак у крви“.

Иако редитељска експликација има упориште у сценарију, сценарио у главним својим фазама није довољно развијен, као да се у претерано кратким резovima помало изгуби дијалог између ликова који увек некако остане недовршен. То би било оправданије и мотивисаније да је сам говор јунака у складу са епохом коју приказује, али све присутнија је појава да српски аутори говор епохе све чешће замене говором садашњице.

Комисија се посветила овом пројекту посебно, али га није подржала, уз сугестију да аутори још мало пораде на сценарију – поздрављајући промене на крају радње у лику Теодоре који су извршене након препорука комисије из 2020. године – и надом да се пријаве и следеће године.

ВОЈВОЂАНСКИ СОЛУНЦИ – ЗАПИСИ ИЗ ОБЕЋАНЕ ЗЕМЉЕ

Редитељ: Александар Каришик

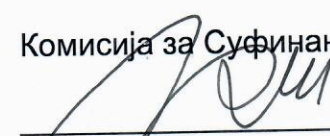
Продуцентска кућа: КАРИШИК И КАРИШИК

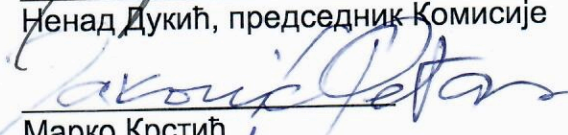
У тематском смислу значај овог пројекта је непобитан и има у себи елементе и идеје које би се могле подвести под националну тему.

Комисија је посебно разматрала овај пројекат имајући у виду да је овај пројекат био на конкурс и прошле године. Но, скоро све оно што је је комисија добронамерно сугерисала да би било добро променити како би ова тема имала, пре свега, филмски а не телевизијски оквир, није урађено.

Сама редитељска експликација не нуди довољно у појашњењу поступка, нити који су то догађаји одређени за реконструкцију приче, а свакако вредна, документарна грађа као да у третману остаје на фону мало озбиљније ТВ репортаже уместо да буде подигнута на филмски језик.

Комисија за Суфинансирање домаћег дугометражног филма са националном темом:

Ненад Дукић, председник Комисије

Марко Крстић

Петар Јаконић

Богдан Петковић

Милош Видовић